

Midlertidighed i byens mellemrum

Foto: Urgent Agency

Kan midlertidighed skabe oplevelser?

Under overskriften "Mindre biltrafik og bedre hverdagsliv" besluttede Københavns Kommune i sommeren 2021 at lukke udvalgte gader og nedlægge parkeringspladser i indre København. Målet var at finde nye muligheder i byens rum – for både lokale, gæster og erhvervsdrivende.

Midlertidige byrumsforsøg er planlæggerens værktøj til at udfordre oplevelsen af et rum og teste nye muligheder før den permanente løsning anlægges. Pointen er, at hvis et byrum skal udvikles succesfuldt, skal man starte med at skabe rammer, hvor de forskellige perspektiver kan blive set og komme til orde samtidig. Her kan midlertidige

og fysiske tests være et effektivt afsæt til at gøre byens borgere, erhvervsdrivende og gæster til medskabere af nye løsninger.

Wonderful Copenhagen fik i Store Kirkestræde mulighed for at eksperimentere i den centrale del af Indre København. I samarbejde med designbureauet Urgent Agency blev der udviklet et midlertidigt kunstværk i gadeplan.

Visionen var at skabe et sted, hvor borgerne følte sig velkomne samtidig med, at de lokale erhvervsdrivende kunne bruge det aktivt som en ramme for oplevelser for byens gæster.

*Store Kirkestræde blev i perioden d. 7. september til 30. september 2021 omdannet til et stort gademaleri, hvor beboerne skulle føle sig velkomne samtidig med, at de lokale erhvervsdrivende skulle kunne bruge det aktivt, og de besøgende skulle opleve det som en attraktion – her var gående første prioritet i gadens hierarki. **Foto** :Urgent Agency*

Kunstneren Marko Colors Geometry skabte værket, "Walkway", som et forsøg på at skabe ophold og forbrug på en ny gade i byen. I perioden fra d. 7. september 2021 til d. 30 september 2021 blev Store Kirkestræde hans lærred og nysgerrige besøgende blev tiltrukket af farverne og denne pludselige, uventede oplevelse i et nyt byrum.

De lokale erhvervsdrivende blev inviteret til at indtage gadens rum til udeservering og udstilling af de varer, som normalt var inde i butikkerne. Foto: Urgent Agency

Da kunstværket skulle udformes, blev der benyttet en række greb, som skulle gøre det nemt for de lokale erhvervsdrivende og beboere at være koblet på og være medskabere af værket – eksempelvis med en direkte invitation til de lokale erhvervsdrivende med muligheden for at indtage det nye byrum som afsæt for udstilling af varer, ramme for udeservering osv.

Læring: Midlertidig kunst i gadeplan kan være et godt udgangspunkt, når byer skal udvikles og man går fra abstrakte anbefalinger til konkrete ændringer. Det kan være et godt afsæt for samarbejde på tværs af byens mange aktører.

Udeoplevelser i byen er kommet for at blive

Testprojektet er udarbejdet på baggrund af Wonderful Copenhagen's undersøgelser om udendørsoplevelser i København efter COVID-19. Under COVID-19 blev det tydeligt, at udeoplevelser havde et helt nyt og ukendt potentiale - også for en urban destination som København. Både lokale og gæster ville gerne have oplevelser udenfor, hvilket åbnede op for en ny brug af byens mellemrum.

En kvantitativ undersøgelse blandt erhvervsdrivende viste, at næsten 70% påpegede, at de så udendørsoplevelser som en vigtig del af deres fremtidige forretning. Samtidig

sagde et flertal, at udendørsoplevelser i byen var en tendens, der var kommet for at blive - og altså ikke bare et forbigående element under COVID-19. Dette kombineret med, at byens gæster berettede om, at udendørsoplevelser og overraskelser i byens rum var én af Københavns helt store styrker - Og det faktum, at gæsterne i høj grad kommer for at opleve byens særlige atmosfære og stemning, vidner om potentialet i udendørsoplevelser efter COVID-19.

Læring: Store omvæltninger forårsaget af den globale pandemi eller andre relevante begivenheder kan give helt nye muligheder, når fremtidens destination skal udvikles. Nye anvendelser af udendørsområder er en af de tendenser, der er kommet for at blive.

På borgerpanelets anbefalinger

I 2019 besluttede Københavns Kommunes borgerrepræsentation at udarbejde en ny byrums- og trafikplan i Middelalderbyen i Københavns indre by på baggrund af et repræsentativt borgerpanel.

Anbefalingen var klar:

- Der skulle være færre biler i indre by
- Der var brug for flere grønne tiltag.
- Kommercielle byrum skulle udvikles på baggrund af beboernes præmisser ligesom turismen.

Testprojektet i Store Kirkestræde udspringer af borgersamlingens anbefalinger. Kunstværket blev etableret i en gade, som tidligere var forbeholdt biler. Gadens kommercielle erhverv var involveret, og ambitionen med det nye byrum var, at det skulle være til gavn for både borgerne og de besøgende.

Her var midlertidighed et vigtigt greb. Byudvikling er nemlig så kompleks og organisk størrelse, at den umuligt kan forandres ud fra bare ét perspektiv. Og det kan være svært at gå fra en abstrakt anbefaling til en konkret ændring i byen. Især når den skal tilgodese en lang række aktørers behov.

En forandringsproces bliver slet og ret kortsluttet, hvis ikke processen tilrettelægges, så de mange forskellige aktører bliver inddraget undervejs. Og her var det midlertidige kunstværk en effektiv ramme til at teste nye løsninger af på tværs, da det både var et konkret og fysisk bud på, hvordan en ny løsning kunne se ud - og dermed en langt mere eksperimenterende tilgang til, hvordan vi udvikler vores byer.

Evalueringen viste at flere besøgende var blevet positivt overraskede over den formildende biltrafik og plads til gadens fodgængere.

“I think the more space that’s given back to the people and the pedestrians the better, it feels like they are trying to make the streets safer to walk on”

– Fra Gadeinterview

Læring: At arbejde med midlertidighed i byrummet kræver, at man tager udgangspunkt i allerede igangsatte initiativer, hvor infrastrukturen til nye tiltag i byen er etableret. Se på hvilke større offentlige aktører der allerede har igangsat undersøgelser og anbefalinger.

Kan man eksempelvis benytte dem som afsæt og inspiration for nedslag i byen?